

בתי המשפטת"א 36096-11-13
12 יוני 2017**בית משפט השלום בירושלים**
לפני כב' השופטת עינת אבמן-מולר

בעניין: [REDACTED]

ע"י ב"כ עו"ד א' גרימברג

התובע

נגד

1. [REDACTED]

2. [REDACTED]

ע"י ב"כ עו"ד א' ירון

הנתבעות

מיני-רציו:

* הרמת תוף במשקל כבד חורגת מהסיכונים הרגילים והסבירים המצויים במקום העבודה, ומטילה על המעביד חובת זהירות מושגית וקונקרטיית לנקוט באמצעי זהירות, בעיקר בדרך של הדרכת העובד והעמדת סיוע ואמצעי עזר שיבטיחו כי הרמת המשא לא תסב לו פגיעה. במקרה דנן, הנתבעת הפרה את חובת הזהירות כלפי התובע והתרשלה.

* נזיקין – אחריות – מעביד

* נזיקין – אחריות – עובד

* נזיקין – תאונת עבודה – אחריות

* עבודה – תאונת עבודה – אחריות המעביד

תביעה לפיצויים כגין נזקי גוף עקב תאונת עבודה.

בית המשפט פסק כלהלן:

אף שעדי הנתבעת הכירו בצורך בשימוש כציוד הרמה לצורך הרמת תופים ככדים, הרי שבעת הרלבנטיות לא הועמד לרשות העובדים ציוד הרמה מתאים. בהיעדר ציוד כזה, נאלצו העובדים להרים בעצמם את התוף על גבי המעמד, מבלי שניתנו להם הוראות ברורות והדרכה מתאימה.

אין ספק כי הרמת תוף במשקל המתואר (אף אם נעשית על ידי ארבעה עובדים, בהתאם לשיקול דעתם), חורגת מהסיכונים הרגילים והסבירים המצויים במקום העבודה, ומטילה על המעביד חובת זהירות מושגית וקונקרטיית לנקוט באמצעי זהירות, בעיקר בדרך של הדרכת העובד והעמדת סיוע ואמצעי עזר שיבטיחו כי הרמת המשא לא תסב לו פגיעה, דבר שכאמור לא נעשה בענייננו.

בהתחשב באופי העבודה ובצורך ההכרחי בהרמת התופים על גבי מתקן הרמה לשם ביצוע עבודות החשמל שהוטלו על העובדים, היה על הנתבעת להעמיד לרשות התובע ויתר העובדים את הציוד הנדרש. אף שמנהל העבודה ידע שהעובדים לא צויידו בציוד הרמה למשקלים כבדים, ואף שברור היה לו כי לא ניתן לבצע את עבודת השחלת הכבלים ללא הרמת התופים על גבי מתקני ההרמה, לא ניתנו הוראות ברורות בקשר לכך והרושם הוא שהדבר הושאר לשיקול דעתם של העובדים באתר, ללא הנהיות וללא פיקוח.

נוכח האמור, יש לקבוע כי הנתבעת הפרה את חובת הזהירות כלפי התובע והתרשלה ולפיכך עליה לפצותו בגין נזקיו מהתאונה.

פסק דין

1. לפניי תביעה לפיצויים בגין נזקי גוף עקב תאונת עבודה. התובע, יליד 1983, נפגע לטענתו בגבו בתאונת עבודה שארעה ביום 1.4.12. התביעה הוגשה כנגד מעסיקתו של התובע ומבטחתה. הצדדים נחלקו הן בנוגע לנסיבות התאונה, הן בשאלת האחריות והן בשאלת הנזק.

נסיבות התאונה

2. התובע עבד במועד הרלוונטי בתפקיד עוזר חשמלאי בחברת אייזנברג את שין בע"מ (הנתבעת 1), חברה קבלנית לביצוע עבודות חשמל. באותו מועד עסקה החברה בביצוע עבודות חשמל כחלק מעבודות שיפוץ שבוצעו בתחנת הרכבת ברמלה.

3. נסיבות האירוע תוארו על ידי התובע בתצהירו באופן הבא:

"ביום 1.4.12, בשעה 09:00 לערך, נפגעתי בתאונת עבודה כאשר נאלצתי במסגרת עבודתי להרים תוף חשמל כבד במשקל של 250 ק"ג לערך, יחד עם כ-3 עובדים נוספים, מהרצפה לבמת הרמה כאשר לפתע תוף כדי פעולת הרמת התוף הרגשתי כי גבי נתפס והתחלתי לסבול מכאבים עזים.

אציין כי לא התלוננתי על הכאבים וניסיתי להמשיך ולעבוד כאשר החשמלאי שעבד איתי, מר ברוך ג', עמד מולי על במת ההרמה והשחיל את כבל החשמל לצינור אשר היה קשור לסטלבנד (חוט משיכה) ואני הייתי צריך למשוך אותו ידנית תוך כדי שאני נדרש לשימוש בכוח פיזי רב, כאשר עם התחלת פעולת המשיכה הרגשתי שאני לא יכול יותר לסבול את הכאבים בגב ואמרתי את זה לברוך אשר אמר לי להפסיק את העבודה ולגשת למנהל העבודה ולקבלת טיפול רפואי".

התובע הסביר בעדותו כי ה"תוף" בו מדובר הוא גלגל עץ גדול עליו מלופף כבל נחושת המשמש לעבודות החשמל. על מנת שניתן יהיה למשוך את הכבל המלופף ולהשחילו לתוך צינורות, יש צורך בהרמת התוף על גבי מתקן הרמה. את זאת עשו העובדים על ידי השחלת מוט במרכז התוף, החזקת המוט משני צידי התוף והרמתו על גבי המתקן.

4. הנתבעות ביקשו שלא לקבל את גירסת התובע לתאונה וטענו כי לאור העובדות שנתבררו בבית המשפט יש לקבוע כי התובע לא נפגע תוך כדי הרמת תוף שמשקלו 250 ק"ג בשעה הנקובה, אלא ככל הנראה סבל מבעיות גב אשר נגרמו כתוצאה מעבודה פיזית לאורך זמן ולא כתוצאה מאירוע פתאומי ורגעי.

5. לאחר שבחנתי את מכלול הראיות הגעתי למסקנה כי יש לקבל את גירסת התובע לתאונה, כפי שיפורט להלן.

6. התובע שב וטען כי הרגיש שגבו נתפס בעת הרמת התוף והחל לסבול מכאבים, אך המשיך בעבודתו עד אשר הכאב הכריע אותו. לדבריו, לאחר שהרים את התוף עם עוד שלושה מחבריו לעבודה (שניים מכל צד) חש בכאב, אך לא עצר מיד אלא המשיך לעבוד, עד שפנה לביצוע עבודת משיכת הכבל ביחד עם מר ברוך ג' (להלן: "ברוך"), ואז הרגיש שאינו יכול עוד (עמ' 6 שו' 6, 18; עמ' 7 שו' 13-16; עמ' 7 שו' 24). התובע העיד על עצמו כי הוא בעל כוח סיבולת ולא נוהג להתלונן ולפיכך לא הפסיק מיד לעבוד אלא רק כאשר כלו כל הקיצין, וכך העיד עליו גם אחיו, שבא לעדות מטעמו. לדברי התובע, כאשר הרגיש שאינו יכול להמשיך לעבוד פנה לאלי, מנהל העבודה (להלן: "אלי"), שאמר לו לנוח, ובהמשכו של אותו היום הסיע אותו אריאל, מנכ"ל החברה (להלן: "אריאל") למחסן (עמ' 7 שו' 25-32), ומשום הוא פנה לקבלת טיפול רפואי בקופת חולים. גם ברוך סיפר בעדותו כי לאחר הרמת התוף המשיך התובע בעבודה, אך בשלב מסויים הפסיק את עבודתו ופנה לאלי: "מה שקרה לו הוא לא סיפר לנו מיד, אחר כך הוא סיפר לי ששאלתי אותו מה קרה לך והוא אמר לי נתפס לי הגב. הוא לא סיפר לי מיד שקרה לו הוא המשיך לעבוד. ראיתי שהוא לא יכול לעשות כלום אמרתי לו עזוב לך לאלי. הלך לאלי, ומה שקרה אני כבר לא יודע" (עמ' 22 שו' 22-24). גם לחוקר מטעם הנתבעת, אשר חקר אותו כשנה וחצי לאחר האירוע, סיפר ברוך כי התובע התלונן בפניו על כאב בגב תוך כדי השחלת הכבלים ואז הפסיק לעבוד ופנה לאחראי. אלי אישר בעדותו את הדברים וסיפר כי למיטב זכרונו התובע פנה אליו באותו יום והתלונן על כאבי גב: "אני זוכר שאמר לי שיש לו פתאום כאבי גב, אז אמרתי לו אין בעיה, תנוח, תעזוב הכל תנוח. אל תעשה שום דבר". לאחר מכן לא שב התובע לעבודתו ועזב את המקום עם אריאל: "אני חושב שהבוס שלי היה באתר ולקח אותו הביתה" (עמ' 35 שו' 18-29). אף אריאל אישר כי היה יום שבו התובע פנה לאלי מנהל העבודה והתלונן על כאבי גב ולאחר מכן הוא עצמו הסיע אותו חזרה למשרד בחולון (עמ' 27 שו' 28-30; עמ' 31 שו' 7-9).

7. עדותו של התובע היתה אמינה והיא עולה בקנה אחד עם התיעוד הרפואי שהוצג, עם הצהרותיו של התובע במסמכי המוסד לביטוח לאומי ועם עדותם של העדים האחרים לגבי אירועי אותו יום. הנתבעת טענה לסתירות בעדותו של התובע והעד מטעמו, אך לא מצאתי בטענותיה ממש. גם אם היו אי דיוקים קלים כאלה בעדותו של ברוך, עד התובע, הרי שיש ליחסם לזמן שחלף מאז אירוע התאונה ולמגבלות הזיכרון האנושי, כאשר ההנחה היא שהאירוע לא נצרב בתודעתו ובזיכרונו באותה עוצמה כמו אצל התובע. מכל מקום, אין המדובר בעניינים מהותיים שיש בהם כדי לשלול את גרסת התובע. גרסתו של התובע ביחס לאירועי אותו היום היתה עקבית ומהימנה. התובע שב ותיאר בפשטות ובבהירות את הנסיבות בהן נפגע ואת מאמציו להמשיך לעבוד מבלי להתלונן, עד שהכאב הכריע אותו והוא נאלץ לעזוב את מקום העבודה ולפנות לקבלת טיפול רפואי. אל מול גירסתו העקבית של התובע, לא הוצגה גירסה אחרת. יתר על כן, לא נשללה האפשרות לנכונות גרסתו, ובעדויות עדי הנתבעת נמצאו אף חיזוקים ותימוכין לגרסה זו. לסיכום נקודה זו, ועל יסוד מכלול הראיות שבאו לפניי והתרשמתי מן העדויות, אני מקבלת את גרסת התובע וקובעת כי התובע נפגע בגבו בעת שהרים "תוף" במשקל כבד במהלך עבודתו ביום 1.4.12.

האחריות

8. קיומה של חובת זהירות מושגית בין מעביד לעובד הוכרה בפסיקה ענפה ועקבית. כך, נקבע כי על המעביד לנקוט את כל האמצעים הסבירים כדי לוודא שעובדיו יוכלו לבצע את עבודתם בתנאי בטיחות אופטימאליים. אמצעי הזהירות הסבירים הינם פונקציה של אופיו יוצא הדופן של הסיכון, של מידת הסיכון, ושל מידת הסכנה לשלומם ולבריאותו של העובד, הנובעת מאותו סיכון, אם אכן יתממש (ע"א 663/88 שירזיאן נ' לבידי אשקלון בע"מ, פ"ד מז(3) 225).

9. בענייננו טוען התובע כי יש להטיל אחריות על הנתבעת בשל היעדר פיקוח מטעמה, אי מתן הדרכה מתאימה לעובדיה בנושא הרמת משאות כבדים ואי אספקת כלי עזר לביצוע הרמת התופים.

10. מן הראיות עולה כי עבודתו של התובע כללה השחלת כבלי חשמל לתוך צינורות. לצורך השחלת הכבלים היה על העובדים להרים את ה"תופים" עליהם מלופפים כבלי חשמל על גבי סטנדים מיוחדים, וזאת על מנת לאפשר משיכת הכבל תוך סיבוב התוף. התובע העיד כי הרמת תופים על גבי סטנדים נעשתה כדבר שבשגרה (עמ' 6 שו' 28-32) וכך העיד גם ברוך (עמ' 21 שו' 32 – עמ' 22 שו' 3). עוד עלה מן העדויות כי לא ניתן היה לבצע את העבודה הנדרשת ללא הרמת התופים על מתקן הרמה, שכן רק בדרך זו ניתן היה למשוך את הכבלים לצורך השחלתם בצינורות (ראו עדותו של התובע בעמ' 16 שו' 22-24 ועדותו של ברוך בעמ' 23 שו' 30).

עדי הנתבעת טענו, לעומת זאת, בתצהיריהם כי ביום האירוע לא היה צורך בהרמת תופים (סעיף 4 לתצהירו של אלי) וכי רק לעיתים רחוקות היה צורך בהרמת תוף במסגרת העבודה

(סעיף 4 לתצהירו של אריאל). בעדותם בבית המשפט לא שבו העדים לטעון כדברים האלה. אריאל לא זכר דבר בקשר לאירועי אותו יום ספציפי, וידע לומר רק כי היה יום שבו התובע לא הרגיש טוב והוא הסיע אותו למשרד בחולון. אלי, מנהל העבודה, אמר בחקירתו כי אינו זוכר האם היה צורך בהרמת תופים באותו יום, אך לא ביטל קיומה של אפשרות כזו (עמ' 35 שו' 17; עמ' 38 שו' 2-7). מעדותם של אריאל ושל אלי ניתן היה ללמוד כי הרמת תופים במשקלים שונים על גבי סטנדים (אם ידנית ואם באמצעות ציוד הרמה) נעשית כדבר שבשגרה על ידי עובדי החברה. לטענת אריאל, הרמת התופים היא לגובה של כ-20 עד 30 ס"מ מעל הרצפה, כאשר גובהו של הסטנד תלוי בקוטר התוף (סעיף 4 לתצהיר; עמ' 29 שו' 10-1).

11. לעניין משקלו של התוף לא היתה תמימות דעים. התובע העריך את משקלו של התוף שהרים באותו יום ביחד עם חבריו לעבודה בכ-250 ק"ג. עדי הנתבעת לא התייחסו למשקלם של התופים בתצהיריהם, אך נדרשו לעניין זה בחקירתם. אריאל סבר שהתובע הגזים כאשר העריך כי משקלו של התוף היה 250 ק"ג, אך אישר כי ישנם תופים במשקלים שונים, כאשר הדבר תלוי בקוטר התוף ובסוג הכבל המלוּפף עליו. אלי, מנהל העבודה, ציין כי היו באתר העבודה "כל מיני תופים בכל מיני גדלים" (עמ' 34 שו' 26). "תוף קטן", לדבריו, הוא תוף שמשקלו כ-30 עד 40 ק"ג, ששני אנשים יכולים להרימו על סטנד ללא קושי (עמ' 34 שו' 30-27; עמ' 36 שו' 24-26). לדבריו, תופים שקוטרם גדול יותר וכאלה שעליהם מלוּפפים כבלי נחושת (שעל פי עדותו, אלה הם הכבלים בהם השתמשו לעבודות החשמל, להבדיל מכבלי תקשורת) שוקלים עשרות רבות של קילוגרמים עד מאות קילוגרמים. כאשר נשאל העד מה עשוי להיות קוטרן של תוף השוקל 250 ק"ג, השיב כי "זה נתון לסוג הכבל. הוא יכול להיות 80 ס"מ אבל מלוּפף עליו סוג של כבל שהוא מאוד כבד. משמונים ס"מ עד 1.5 מ' קוטר" (עמ' 39 שו' 2-15).

כאמור, התובע העיד כי ביום האירוע הרימו את התוף ארבעה אנשים, שניים מכל צד. יש להניח כי נדרשו ארבעה אנשים לביצוע ההרמה בשל משקלו הרב יחסית של התוף. גם אם לא זייק התובע במשקל התוף (שהרי לא היה ביכולתו לשקול את התוף, והמשקל אינו רשום על גביו – ר' עדותו של אלי בעמ' 35 שו' 1-2), יש בסיס להניח כי מדובר בתוף במשקל רב, ועדותו של אלי לגבי סוגי התופים וסוג הכבלים בהם נעשה שימוש באתר העבודה, מתיישבת עם הנחה זו.

12. הן אריאל והן אלי טענו בעדותם כי את התופים הקטנים, שמשקלם 30-40 ק"ג, הרימו לרוב שני עובדים על גבי הסטנד, כאשר לצורך הרמת תופים גדולים יותר מסתייעים כיום העובדים בג'יקים (מגבהים):

"ש. האם יש הגבלה להרמת משקל?
ת. בגדול יש לנו ג'יקים היום. זה לפי הרגש, מרגישים את המשקל, אם זה משקל כבד לא מרימים אותו ביד.
ש. מי קובע מה זה כבד ומה זה לא כבד?"

ת. יש מנהל עבודה ויש את החבר'ה שיודעים אם זה כבד או לא כבד.

...

ש. למה אתה לא חושב שכשצריך להרים משקלים כבדים צריך לצייד אותם בחגורות גב?

ת. אני חושב שמשקלים כבדים בכלל לא צריך להרים ידנית, יש ג'קים בשביל זה. אני לא מכיר נוהל של רצועות גב להרמה. ש. הכוונה שלך לחגורות גב.

ת. מה שאתה אמרת. אנו לא עובדים בסבלות. כשהמשקלים כבדים אנו נעזרים בציוד.

...

ש. איך יודעים מתי המשקל עובד לג'קים ומתי הרמה?
ת. יש מנהל עבודה בשטח ואם יש משקל כבד הוא דואג שיהיה ג'קים או טרקטור או כלי עזר אחר. לא מבקשים אף פעם להרים משקלים".
(עמ' 29-30 לפרוטוקול).

כאשר נשאל אלי, מנהל העבודה, האם במועד הרלוונטי היה במקום ג'ק, השיב בהגינותו כי באותה עת לא היה ג'ק בשימוש:

"ש. איזה מכשירים עוזרי[ם] להרמה של תופים גדולים?
ת. יש לנו סטנדים גדולים שמרימים עליהם עם ג'ק הידראולי ואין צורך להפעיל מאמץ.
ש. אם אומר לך שבאותו יום לא היה הידראולי.
ת. באותו יום לא היה הידראולי".

וכאשר נשאל, בהמשך לדברים אלה, באשר לאופן הרמת התופים על גבי סטנדים בהיעדר ציוד הרמה הידראולי, השיב:

"מה הרימו אני לא זוכר מה הרימו. אם הרימו זה היה שיקול שלהם לא שלי".
(עמ' 35 לפרוטוקול, שו' 12-17).

הנה כי כן, אף שעדי הנתבעת הכירו בצורך בשימוש בציוד הרמה לצורך הרמת תופים כבדים, הרי שבעת הרלבנטית לא הועמד לרשות העובדים ציוד הרמה מתאים. בהיעדר ציוד כזה, נאלצו העובדים להרים בעצמם את התוף על גבי המעמד, מבלי שניתנו להם הוראות ברורות והדרכה מתאימה.

אין ספק כי הרמת תוף במשקל המתואר (אף אם נעשית על ידי ארבעה עובדים, בהתאם לשיקול דעתם), חורגת מהסיכונים הרגילים והסבירים המצויים במקום העבודה, ומטילה על המעביד חובת זהירות מושגית וקונקרטיית לנקוט באמצעי זהירות, בעיקר בדרך של הדרכת העובד והעמדת סיוע ואמצעי עזר שיבטיחו כי הרמת המשא לא תסב לו פגיעה, דבר שכאמור לא נעשה בענייננו (ע"א (י-ם) 6499/05 גנים א' אברהם רובינשטיין ושות' בע"מ (פורסם במאגרים) [פורסם בנבו]). דברים אלה יפים במיוחד בענייננו של התובע שלפנינו שתפקידו לא היה להרים משאות, כפי שהיטיב לתאר זאת אריאל, מעסיקו: "אנו לא עובדים בסבלות. כשהמשקלים כבדים אנו נעזרים בציוד" (עמ' 29 שו' 31). משכך,

ובהתחשב באופי העבודה ובצורך ההכרחי בהרמת התופים על גבי מתקן הרמה לשם ביצוע עבודות החשמל שהוטלו על העובדים, היה על הנתבעת להעמיד לרשות התובע ויתר העובדים את הציוד הנדרש. אף שמנהל העבודה ידע שהעובדים לא צויידו בציוד הרמה למשקלים כבדים, ואף שברור היה לו כי לא ניתן לבצע את עבודת השחלת הכבלים ללא הרמת התופים על גבי מתקני ההרמה, לא ניתנו הוראות ברורות בקשר לכך והרושם הוא שהדבר הושאר לשיקול דעתם של העובדים באתר, ללא הנחיות וללא פיקוח.

13. נוכח האמור, יש לקבוע כי הנתבעת הפרה את חובת הזהירות כלפי התובע והתרשלה ולפיכך עליה לפצותו בגין נזקיו מהתאונה.

אשם תורם

14. הנתבעת טענה כי התובע הוא האחראי הבלעדי לתאונה ולכל הפחות יש לייחס לו אשם תורם בשיעור 70%. התובע טען, מנגד, כי אין לייחס לו כל אשם תורם, שכן פעל בהתאם לנהוג אצל הנתבעת ועשה את המוטל עליו, בחריצות, מבלי להתלונן ומתוך מחוייבותו לעבודתו והחשש לאבדה.

15. בפסיקת בתי המשפט השתרשה הלכה לפיה כאשר נפגע עובד בתאונת עבודה יש לדקדק דווקא עם המעביד בכל הנוגע להטלת האחריות לתאונה ולהקל במידה רבה עם העובד בייחוס רשלנותו שגרמה או תרמה לתאונה. הטעם לכך הוא שהמעביד הוא זה המופקד על מקום העבודה או על העבודה שבמסגרתה מבצע העובד את המוטל עליו, ומתפקידו לדאוג שתנאי העבודה ושיטות העבודה יהיו בטוחים והעובד יודרך כראוי כיצד לבצע את מלאכתו. עם זאת, כך נקבע, יש לבחון ולבדוק כל מקרה על פי נסיבותיו, שמא חטא גם העובד ברשלנות של ממש, אשר צריכה להילקח בחשבון שעה שבאים לקבוע את חלוקת האחריות לתאונת עבודה (ע"א 655/80 מפעלי קרור בצפון בע"מ נ' מרציאנו, פ"ד לו(2) 592).

16. בענייננו, נוכחנו לדעת כי משקלו של התוף היה חריג וכי לא ניתן היה לבצע את העבודה באתר מבלי שהתוף יורם על גבי מתקן ההרמה (שכן, כאמור, הדבר היה הכרחי לצורך משיכת הכבלים והשחלתם). במצב דברים זה, וכאשר אין חולק כי לא סופקו לעובדים באותה עת אמצעים מתאימים להרמת התופים, אמצעים שניתן היה לספק ושהיה בהם להקטין ואף למנוע את הסיכון לעובדים, וכאשר אופן ביצוע ההרמה הושאר לשיקול דעתם של העובדים מבלי שהתובע או מי מחבריו לעבודה קיבלו הדרכה מתאימה בעניין זה, אני סבורה שאין לייחס לתובע אשם תורם כלשהו.

הנזק

17. מטעם התובע הוגשה חוות דעת רפואית של ד"ר טים יעקבי, בתחום האורתופדיה. ד"ר יעקבי מצא כי התובע סובל מהגבלה קלה בתנועות עמוד השדרה המותני וירידה בתחושה ברגל ימין "עם הפקת גירוי שורשי ברור". בגין ממצאים אלה קבע המומחה נכות בשיעור 10% בגין הגבלה בתנועות עמו"ש מתני ו-5% בגין גירוי שורשי בגובה L5-S1.

18. מטעם הנתבעת הוגשה חוות דעתו של ד"ר משה לוינקופף. ד"ר לוינקופף מצא בבדיקת עמוד שדרה מתני "הגבלה קלה בטווח התנועה ללא עדות לגרוי שרשי או קפוח עצבי להוציא דווחו על היפואסטיזיה בשוק וכף רגל ימין. בדיקות דימות מדגומות בקע זיסק ימני L5-S1". המומחה העריך את נכותו של התובע בגין "תחלואת ע"ש מתני" בשיעור 10%.

19. ביום 28.5.15 הגישו הצדדים הודעה מוסכמת לפיה אין מחלוקת כי לתובע נכות בשיעור 10% בתחום האורתופדיה, והמחלוקת ביניהם נוגעת לנכות הניירולוגית בלבד. הצדדים ביקשו שבית המשפט ימנה מומחה בתחום הניירולוגיה לבדיקת התובע, במקום המומחה שמונה מטעם בית המשפט בתחום האורתופדיה. לבדיקת התובע מונה פרופ' תמיר בן חור. פרופ' בן חור קבע בחוות דעתו כי "החלק הניירולוגי של רדיקולופתיה עקב לחץ של זיסק הינו מינימלי, אם בכלל קיים. לאור הקרנת הכאב לרגליים והסימנים העדינים לרדיקולופתיה בבדיקת EMG, ממליץ בכל זאת על נכות ניירולוגית שהינה מזערית". לפיכך, קבע המומחה נכות בשיעור 2% בתחום הניירולוגי.

20. הצדדים לא ביקשו לחקור את המומחים הרפואיים ועל פי הקביעות בחוות הדעת הרפואיות יש להעמיד את נכותו של התובע בשיעור 10% בתחום האורתופדי ו-2% בתחום הניירולוגי, בגין הפגיעה בעמוד שדרה מתני. סה"כ הנכות הרפואית המשוקללת 11.8%.

21. התובע, כיום בן 34, עבד במועד התאונה בחברה הנתבעת כעוזר חשמלאי, עבודה הכרוכה במאמץ פיסי לא מבוטל. שכרו החודשי של התובע עמד על כ-6,200 ₪ בממוצע. התובע החל לעבוד בחברה ביום 1.11.2009 (כאשר גילו היה 26), ולאחר התאונה (שארעה ביום 1.4.12, כאשר התובע היה בגיל 29), לא שב עוד לעבודתו זו (נספח 6 לתצהיר התובע). לאחר התאונה פנה התובע לשיקום תעסוקתי במוסד לביטוח לאומי, שיקום לו היה זכאי עקב תאונה קודמת משנת 2006, בה נפגע ברגלו. בחודשים אפריל עד אוגוסט 2013 השתתף התובע בסדנת "השלמת השכלה" על מנת לאפשר לו להשתלב לאחר מכן בקורס עובדי יצור באלקטרוניקה – קורס שהתקיים בחודשים ספטמבר 2013 עד אפריל 2014 (נספח 7 לתצהיר התובע). בחודש אפריל 2017 החל התובע לעבוד בתחום האלקטרוניקה, בביצוע הלחמות ומעגלים, ועל פי תלושי השכר שצורפו לתצהירו, עמד שכרו החודשי הממוצע על כ-4,300 ₪ בשנת 2014 וכ-4,700 ₪ בשנת 2015. התובע טען כי כיום הוא עובד 8 שעות ביום ואינו עושה שעות נוספות, אף שמקום העבודה מאפשר זאת, בשל מצבו הגופני וכאבי הגב מהם הוא סובל.

22. הנתבעת טענה בסיכומיה כי התובע פנה לשיקום תעסוקתי לאור תאונה קודמת משנת 2006, ואין הוא זכאי לפיצוי בגין הפסדי השכר שנגרמו לו מאותה תאונה. כן נטען כי התובע סבל מבעיות רפואיות ללא קשר לתאונה וכי לא היתה מניעה שימשיך בעבודתו כקודם, והראיה כי גם כיום הוא עובד בעבודה הדורשת יכולות פיסיות גבוהות.

23. מן הראיות עולה כי התובע סבל מפגיעה בברכו במהלך שירותו הצבאי. לדבריו, לאחר טיפולי פיזיותרפיה שב המצב לקדמותו (עמ' 10, שוי 5-1). בשנת 2006 נפגע התובע שוב בברכו בתאונת דרכים, סבל מנוק ברצועות ועבר ניתוח. בגין תאונה זו נקבעה לו נכות בשיעור 25% במלי"ל (נכות כללית). חרף נכותו זו, שב התובע למעגל העבודה והחל לעבוד אצל הנתבעת כעוזר חשמלאי בשנת 2009, עבודה שכאמור יש בה מרכיב פיסי לא מבוטל, ועשה את עבודתו ללא דופי ולשביעות רצונם של מעסיקיו, עד לפגיעתו בתאונה שבנדון (רי' עדותו של אריאל בעמ' 33 שוי 21-19; ועדותו של אלי בעמ' 35 שוי 25-22). כאמור, לאחר התאונה לא שב התובע לעבודתו בחברה הנתבעת. כיום עבודתו של התובע נעשית בישיבה, ועל פי טענתו, בשל קשייו בישיבה ממושכת הוא נאלץ לקחת הפסקות מרובות במהלך יום העבודה.

24. כידוע, בקביעת הפסד כושר השתכרותו של נפגע יש לקחת בחשבון את הנכות הרפואית שנקבעה לנפגע, כמו גם את מקצועו, מקום עבודתו וגורמים נוספים אשר יכולים להשפיע על כושר השתכרותו בנכותו (ע"א 3049/93 גירונסיאן נ' רמזי, פ"ד (ב) 792). בענייננו, מדובר באדם בעל השכלה בסיסית, הסובל מ"גמגום קל, כנראה מסוג התפתחותי" כפי שציין פרופ' בן-חור בחוות דעתו, שפרנסתו נסמכה על תפקודו הפיסי התקין. לתובע נכות משמעותית נוספת שאינה קשורה לתאונה שבנדון, שאין להתעלם ממנה ושאינה לה השלכות על כושרו להשתכר בעתיד, אם כי נכות זו לא מנעה ממנו לעבוד אצל הנתבעת בעבודה פיסית בעיקרה. לאחר התאונה עשה התובע מאמץ להקטין את נזקו ולהשתלב שוב בשוק העבודה, אך ניכר כי בעקבות הפגיעה פחתה יכולתו להשתכר, כעולה מהנתונים שבאו בפניי. בהתחשב בכל אלה ובנסיבותיו של מקרה זה, סביר לקבוע כי שיעור נכותו התפקודית של התובע זהה לשיעור הנכות הרפואית. על רקע דברים אלה, נפנה עתה לדון בראשי הנזק השונים.

25. **כאב וסבל** – בהתחשב בשיעור הנכות הצמיתה, בגילו הצעיר של התובע, באופי הפגיעה ובסבל הכרוך בה, כפי שניתן ללמוד גם מעדותו של התובע ומהטיפולים שקיבל, אני פוסקת לתובע פיצוי בסך **50,000 ₪** בגין הנזק הלא ממוני.

26. **הפסדי שכר בעבר ובעתיד** – כאמור, התובע לא שב לעבודתו לאחר התאונה. כ-8 חודשים לאחר התאונה פנה התובע למחלקת שיקום במלי"ל והמשיך תהליך אותו החל קודם לעבודתו אצל הנתבעת. לאחר שסיים קורס אלקטרוניקה באפריל 2014, השתלב בעבודה

בתחום זה בסמוך נמוך מזה שהשתכר אצל הנתבעת. המומחה מטעם התובע קבע לתובע נכות זמנית בשיעור 100% למשך חודשיים לאחר התאונה ו-50% למשך חודשיים נוספים. המומחה מטעם הנתבעת לא התייחס בחוות דעתו לנכותו הזמנית של התובע. בנסיבות העניין, סביר יהיה לקבוע פיצוי מלא בגין הפסדי שכר למשך 3 חודשים ובסה"כ 18,600 ₪. סכום זה בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מאמצע תקופה יעמוד ע"ס 20,000 ₪ במעוגל.

27. מעבר לתקופת אי הכושר הנ"ל, ובהתחשב במכלול הנתונים והשיקולים שפורטו לעיל, יש לפסוק פיצוי בגין הפסדי שכר ואובדן כושר השתכרות, לעבר ולעתיד, בגובה 250,000 ₪. סכום זה משקף גריעה בגובה הנכות הרפואית מתוך שכרו של התובע קודם לתאונה, ומביא בחשבון גם הפסדי פנסיה.

28. עזרת הזולת – התובע טען בתצהירו כי כיום הוא מתגורר עדיין בבית הוריו ונעזר בהם, ובעיקר באמו. התובע לא פרט מה טיב העזרה לה הוא נזקק ולא הביא את הוריו לעדות. בנסיבות העניין, בהתחשב באופי הפגיעה ובתקופת אי הכושר הזמני שנקבעה לתובע, אני פוסקת לתובע פיצוי בסך 3,000 ₪ עבור עזרת הקרובים בעבר. בהתחשב בגובה הנכות, איני מוצאת מקום לפסוק פיצוי לעתיד ברכיב זה.

29. הוצאות – התובע נפגע בתאונת עבודה ולפיכך, ככלל, הוצאותיו הרפואיות מכוסות על ידי המוסד לביטוח לאומי. משלא הובאה ראיה להוצאות שהוצאו בפועל על ידי התובע בעבר, ובהיעדר ראיה לטיפולים נוספים להם ייזקק בעתיד, אין לפסוק פיצוי בגין הוצאות.

30. ניכויים – הנתבעת ביקשה לנכות מהפיצוי תגמולים שקיבל התובע מהמל"ל, אך לא טרחה לפרט בסיכומיה את הסכומים לניכוי. במסגרת ראיותיה הגישה הנתבעת פירוט התשלומים ששולמו על ידי המל"ל עקב פגיעתו בתאונה שבנדון (נספח ה' לראיות הנתבעת). על פי מסמכים אלה שולמו לתובע דמי פגיעה בסך 13,831 ₪ וכן מענק נכות וקצבה בסכום כולל של 59,202. סכום זה יש לנכות מן הפיצוי.

סוף דבר

31. נוכח כל האמור, אני מחייבת את הנתבעת לשלם לתובע את הסכומים הבאים:

א. נזק לא ממוני -	50,000 ₪;
ב. הפסד שכר לעבר ולעתיד -	270,000 ₪;
ג. עזרת הזולת -	3,000 ₪;
סה"כ	323,000 ₪.

מסכום זה יש לנכות תגמולי מל"ל, כמפורט בסעיף 30 לעיל, כשהם משוערכים להיום.

בנוסף, תישא הנתבעת בהוצאות ההליך, לרבות שכרם של המומחים הרפואיים, וכן בשכ"ט עו"ד בסך 50,000 ₪.

ניתן היום, י"ח סיוון תשע"ז, 12 יוני 2017, בהיעזר הצדדים. המזכירות תשלח העתק פסק הדין לב"כ הצדדים.

בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן

עינת אבמן מולר 54678313-7
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה